

Izvješće o projektu Transition

**Funded by
the European Union**

Projekt TRANSITION (**Digital TRANSition and digiTal resilience in Oncology**) projekt je iz paketa EU4H, najvećeg paketa projekata financiranog od Europske Komisije kojem je cilj unapređenje zdravstvenih sustava u državama EU. Navedeni paket projekata pokrenula je HaDEA (The Health and Digital Executive Agency), a u sklopu općeg strateškog plana Europske Komisije da u državama EU potakne i ubrza izgradnju digitalnih kapaciteta i implementaciju digitalnih tehnologija u različitim područjima društvenih aktivnosti kako bi EU naposljetku postala “zelena”, bolje digitalizirana i prilagodljiva različitim izazovima, a koje donose brze ekološke i društvene promjene modernog svijeta.

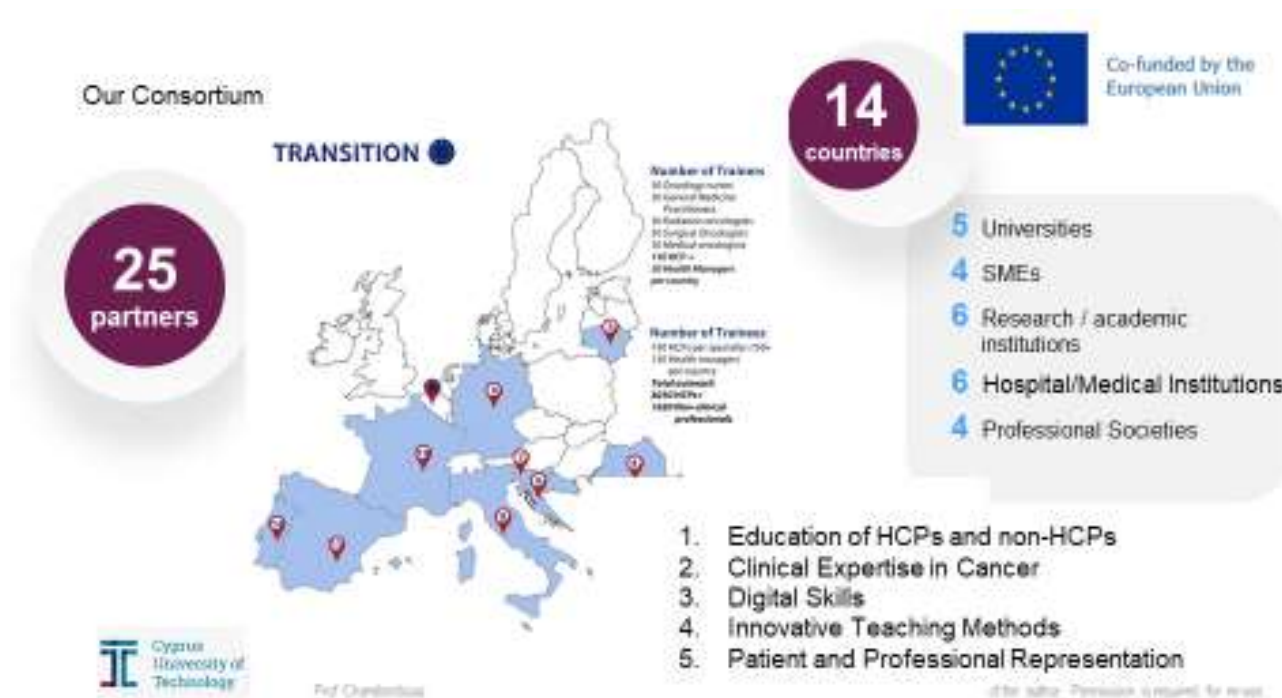
Motivacija za pokretanje ovoga projekta temeljila se na činjenici da su europski zdravstveni sustavi suočeni s nizom izazova uslijed procesa poput demografskog starenja, posljedica pandemije koronavirusa te trajnog nedostatak zdravstvenog osoblja. Pri navedenom posebno se ističe potreba za hitnim poboljšanjem kontrole malignih bolesti te njihovih negativnih posljedica na vitalne kapacitete stanovništva kao i na opterećenje zdravstvenih sustava u Europi. Upravo digitalno zdravstvo može ponuditi rješenja za prevladavanje prepreka primjenom tehnologija kao što su telemedicina, umjetna inteligencija, korištenje velike količine podataka u predikciji ishoda bolesti i personalizaciji terapijskih postupaka, robotike, online usavršavanja i korištenja zdravstvenih aplikacija. Digitalno zdravstvo smatra se značajnim upravo u domeni onkologije, a neki od razloga su: 1) porast broja osoba koje su preživjele karcinom i osoba koje o njima skrbe, 2) kompleksnost dugoročnih zdravstvenih potreba i 3) sve veći zahtjevi za samozbrinjavanjem oboljelih osoba nakon akutnog liječenja.

Unatoč usvajanju digitalnih zdravstvenih rješenja kao odgovor na pandemiju koronavirusom, digitalna evolucija unutar zdravstvenog sektora ipak sporo napreduje u usporedbi s drugim industrijama. Temeljni uzroci tome su: poteškoće tehničke prirode (poput prilagodbe infrastrukture i troškova uz to vezanih), pravna složenost, organizacijske prepreke i ljudski čimbenici. Prethodne studije pokazale su kako ograničena izloženost digitalnim tehnologijama i ograničeno znanje o elektroničkoj zdravstvenoj skrbi predstavljaju glavne prepreke povećanju korištenja digitalnih zdravstvenih alata.

Ovaj projekt ima za cilj mapirati (dokumentirati) trenutno stanje u primjeni e-alata svih aktera uključenih u skrb za onkološke bolesnike, uključujući zdravstveno osoblje, nezdravstveno osoblje (administracija i menadžment), bolesnike i njihove skrbnike; procijeniti njihove potrebe u tome području te poboljšati njihove digitalne vještine i kompetencije, a s krajnjim ciljem poboljšanja

sveukupne skrbi za onkološke bolesnike. Projekt okuplja interdisciplinarni konzorcij od 25 partnera iz 14 zemalja, s ekspertizom i iskustvom u razvoju, procjeni i uspješnom provođenju kontinuiranog stručnog usavršavanja i programa obuke u zdravstvu (slika 1).

Glavni koordinator projekta je Tehnološko Sveučilište na Cipru (Limassol) i prof. dr. sc. Andreas Charalambous, profesor onkologije i palijativne medicine na navedenom Sveučilištu te aktualni predsjednik Europske organizacije za rak (European Cancer Organization). U projekt su uključene kliničke bolnice i instituti za liječenje malignih bolesti, visokoškolske edukacijske ustanove kao i mnoge eminentne institucije i organizacije: Europska koalicija pacijenata s rakom, Europsko društvo onkoloških sestara, Europska udruga za menadžment u zdravstvu, Europska mreža za istraživanje u općoj medicini (The European General Practice Research Network - EGPRN) kao i institucije koje se bave razvojem e-edukacije u visokoškolskim ustanovama i inovacijama u organizaciji zdravstvene zaštite.

Slika 1. Države EU, sudionice projekta Transition; Struktura uključenih institucija (SMEs - Small and midsize enterprises)

Medicinski fakultet (MF) Sveučilišta u Osijeku jedan je od suradnika na ovome projektu, a uključio se nakon što je glavna koordinatorka projekta, prof. dr. sc. Ljiljana Trtica Majnarić, predsjednica Katedre za obiteljsku medicinu i dugogodišnja članica EGPRN, pozvana sudjelovati u projektu od strane španjolske institucije SERGAS, koja se bavi inovativnim rješenjima u organizaciji primarne zdravstvene zaštite na europskoj razini, zajedno s predstavnicima još nekoliko Katedri obiteljske medicine u EU, uključujući Francusku, Grčku, Mađarsku i Bugarsku. Navedeno samo potvrđuje pravilo da je postizanje međunarodne vidljivosti put ka većem uključivanju akademskih institucija u europske projekte.

Predviđeno trajanje projekta je 2 godine, od ožujka 2023. g. do veljače 2025. g, ali je konzorcijum odlučio zatražiti odobrenje produljenja projekta za 6 mjeseci, kako bi se sve planirane aktivnosti mogle u potpunosti završiti. Projekt se sastoji od 6 radnih paketa (work packages – WPs) (**Tablica 1**).

WPs	Ciljevi	Postignuto	Sudjelovanje MF Osijek
WP1	Upravljanje Projektom/koordinacija Voditelj: Tehnološko Sveučilište Cipar (Limasol, Cipar)	Do sada održano 10 online sastanaka konzorcija i 2 face-to-face sastanka upravnog odbora (Steering Committee)	Sudjelovanje na online sastancima konzorcija glavne koordinatorice prof. dr. sc. Lj.T. Majnarić
WP2	Sadašnje stanje u digitalnom zdravstvu/izazovi optimizacije Voditelj: Tehnološko Sveučilište Cipar (Limasol, Cipar)	Sistematski pregled literature o postojećim digitalnim rješenjima koja se koriste u skrbi za onkološke bolesnika Skeniranje (mapping) sadašnjeg stanja s organiziranim programima edukacije u digitalnim vještinama za zdravstvene djelatnike uključene u skrb za onkološke bolesnike na svim razinama te skrbi (od prevencije, liječenja, do palijativne skrbi)	Naša aktivnost očitovala se primarno u nalaženju predstavnika odgovarajućih institucija i organizacije njihovog sudjelovanja u anketiranju
WP3	Analiza potreba za edukacijom ciljnih skupina: zdravstvenih djelatnika, nezdravstvenih djelatnika te bolesnika s rakom/njihovih skrbnika Voditelj: SERGAS (Institut za inovacije u zdravstvenom sustavu primarne zaštite iz Galicije (Vigo, Španjolska)	Analiza sadašnjeg stupnja znanja i potreba za edukacijom o digitalnim vještinama 3 ciljne skupine – prikupljanje podataka putem “two-step Delphi” metode Metodom simuliranog eksperimenta (Discrete choice experiment) među anketiranim osobama utvrđen je organizacijski oblik planiranih edukacijskih programa 3 radna sastanka (Limasol, Vigo, Madrid) s raspravom o utvrđenim preprekama i nedostacima u analizi potreba Članovima timova iz država sudionica dodijeljene su mobilne aplikacije vezano za skrb o onkološkim bolesnicima, dostupne online, a koje su selekcionirane u WP2 te je potom bilo potrebno analizirati njihovu kvalitetu i primjenjivost pomoću MARS kriterija Krajnji cilj ovoga WP-a bio je donošenje smjernica za formiranje edukacijskih modula (zadatak WP4) Izradit će se i “Policy Brief” koji će sadržavati primarne ishode zahtjeva korisnika	U oba kruga Delphi ankete sudjelovalo je 38 zdravstvenih djelatnika, 16 nezdravstvenih djelatnika i 13 pacijenata te njihovih skrbnika u 11 država Naša aktivnost bila je u pronalaženju odgovarajućih kandidata za sudjelovanje u anketiranju Naši članovi tima su sudjelovali u evaluaciji mobilnih aplikacija
WP4	Izrada kurikuluma i definiranje edukacijskih modula za 3 ciljne skupine: zdravstvene djelatnike, nezdravstvene djelatnike te bolesnike s rakom/njihove skrbnike	Definiranje specifičnih digitalnih vještina u obliku kurikuluma kao temelj za edukaciju zdravstvenih i nezdravstvenih djelatnika u obliku standardiziranih tečajeva, a koje bi trebalo predložiti menadžerima i organizatorima zdravstvene zaštite u području onkologije	

	Voditelj: Fundacija za Otvorena Sveučilišta Katalonije (Barcelona) - bavi se istraživanjem metodologija i tehnika za "distance-learning" na sveučilištima	Prevođenje kurikuluma na jezike pojedinih država sudionica (prvo pomoću automatskog prevoditelja, a zatim svaki tim kontrolira i korigira taj prijevod u duhu svoga jezika) Definiranje sadržaja tečajeva za trenere koji će u određenoj sredini obavljati kontinuiranu edukaciju ciljnih skupina	Članovi našeg tima su napravili korekciju prijevoda kurikuluma
WP5	Implementacija edukacijskih tečajeva Voditelj: Institut za Onkologiju Katalonije (Barcelona)	Izvođenje WP5 tek je započelo Prethodno je izvršeno anketiranje potencijalnih institucija i organizacija uključenih u skrb za onkološke bolesnike o njihovoj spremnosti i potrebama za provođenje trajne edukacije o digitalnim vještinama zdravstvenih i nezdravstvenih djelatnika Od anketiranih organizacija, voditelj WP5 će odabrati one koji će sudjelovati u pilot-projektu implementacije edukacije o digitalnim vještinama	Uloga našeg tima za sada je bila u nalaženju predstavnika odgovarajućih institucija i organizacija za sudjelovanje u anketiranju, a koje bi potencijalno mogle sudjelovati u pilot-projektu implementacije edukacije
WP6	Evaluacija i diseminacija rezultata projekta Voditelj: Europska organizacija za rak	<u>Radni sastanci s prezentacijom postignutih rezultata u okviru:</u> Međunarodnog AI kongresa u Limasolu (Cipar) Simpozija koji je predstavio slične tekuće projekte u EU (Vigo-regija, Španjolska) Europskog kongresa o raku ESMO (Madrid) Radni sastanak o izradi kurikuluma za planiranu edukaciju o digitalnim vještinama zdravstvenih djelatnika u onkologiji (Barcelona) Simpozij usklađivanja ciljeva 2 slična projekta financirana od EU: Transition i INCISIVE (Limasol, Cipar) 3 poster prezentacije na sastancima EGPRN (Split, Prag, Porto) Web-stranica projekta TRANSITION https://www.europeancancer.org/eu-projects/resource/transition Planira se objava min. 4 rada u časopisima visokog odjeka	Koautorstvo glavne koordinatorice na 3 postera prezentiranih na sastancima EGPRN (Prag, Split i Porto)

Članovi tima uključenog u projekt Transition (Slika 2) – od lijeva na desno su:

Dr. med. Zvonimir Bosnić, dr. sc., specijalizant obiteljske medicine, asistent na Katedri za obiteljsku medicinu

Dr. med. Dunja Šojat, specijalizantica obiteljske medicine i doktorandica na MF Osijek, asistentica na Katedri za obiteljsku medicinu

Dr. med. Tomislav Kurevija, specijalizant obiteljske medicine i doktorand na MF Osijek, asistent na Katedri za obiteljsku medicinu

Dr. med. Ljiljana Trtica Majnarić, prof. dr. sc., specijalistica obiteljske medicine, redovita profesorica na MF Osijek, voditeljica Katedre za obiteljsku medicinu, glavna koordinatorica za projekt Transition

Dr. med. Zdravka Krividić Dupan, specijalistica radiologije, doktorandica na MF Osijek, asistentica na Katedri za radiologiju

Dr. med. Silva Guljaš, dr. sc., specijalistica radiologije, asistentica na Katedri za radiologiju

Dr. med. Ivica Mihaljević, prof. dr. sc., specijalist nuklearne medicine, profesor u trajnom izboru na MF Osijek, Dekan Medicinskog fakulteta Osijek

Dr. med. Vlatka Periša, dr.sc., specijalistica interne medicine i subspecijalistica hematologije, docentica na Katedri za Internu medicine i povijest medicine

Dipl. oec. Mirna Osmanagić, voditeljica Ureda za projekte na MF Osijek

Dr. med. Ines Drenjančević, prof. dr. sc., profesorica u trajnom izboru na Katedri za fiziologiju i imunologiju MF Osijek, prodekanica za znanost i glavna koordinatorica za projekte na MF Osijek

Na slici nedostaje dr. med. Jelena Jakab, dr. sc., specijalistica interne medicine i subspecijalistica kardiologije, docentica na Fakultetu za dentalnu medicine i zdravstvo i MF Osijek

Slika 2. Članovi tima Transition

Sudjelovanje u projektu Transition, iz paketa EU4H, koji odgovara kliničkim projektima tipa H2020, predstavlja za naš tim i našu instituciju značajno iskustvo i važnu referencu. Pozitivni učinci su:

- Upisani smo u registar EU institucija koje sudjeluju u projektima financiranim od Europske Komisije, čime se povećala naša vanjska vidljivost
- Stekli smo iskustvo u administrativnom vođenju projekata ovakvoga tipa
- Iskustvo timskog i interdisciplinarnog rada
- Povezivanje s velikim EU institucijama
- Prenošenje znanja i trendova znanstvenih interesa iz EU u našu sredinu

Osim direktnog sudjelovanja u aktivnostima projekta, naš tim je sudjelovao i u promociji dosadašnjih rezultata ostvarenih na projektu i to putem koautorstva na 3 postera, prezentiranih na sastancima EGPRN, vodeće EU organizacije za razvoj znanstveno-istraživačkog rada u općoj/obiteljskoj medicini, a projekt je promoviran i u okvirima dodiplomske nastave na MF Osijek, stručnog poslijediplomskog studija za specijalizante obiteljske medicine te na kongresu Društva nastavnika obiteljske medicine (DNOOM).

Inspirirani tematikom projekta, naš tim priprema istraživanje o digitalnoj pismenosti i korištenju pojedinih digitalnih alata studenata i nastavnika našeg Fakulteta, kao i njihovim mogućim dodatnim potrebama u primjeni digitalnih alata u učenju i nastavi te potrebama dodatne edukacije u digitalnom zdravlju. Istraživanje planiraju proširiti na nacionalnu i EU razinu, koristeći aplikaciju za projekte organizacije EGPRN.

Poster prezentacije na EGPRN konferencijama:

- 1) Andreas Charalambous Ana Clavería, Jean Yves Le Reste, Radost Assenova, Ljiljana Majnaric, Péter Torzsa, Philip Domeyer, Noemí López. Digital TRANSition and dIgiTal resilience in Oncology. Poster presented at the 96th EGPRN Meeting, Split, 11 - 14 May 2023.
- 2) Andreas Charalambous David Liñares Mariñas, Ana Clavería, Jean Yves Le Reste, Radost Assenova, Ljiljana Majnaric, Péter Torzsa, Philip Domeyer, Noemí López, Maria Jose Fernandez Dominguez. Digital skills and tools in cancer care: needs and gaps of clinical professionals, non-clinical professionals and patients/caregivers. Poster presented at the 97th EGPRN Meeting, 12-15 October 2023, Prague, Czech Republic.
- 3) Ana Clavería Philippe-Richard Domeyer, David Liñares Mariñas, Ljiljana Majnaric, Noemi Lopez Rey, Radost Assenova, Jean Yves Le Reste. Evaluation of mobile health applications for cancer care using the MARS scale - Poster presentation. Poster presented at the 98th EGPRN Meeting, May, 09-12, Porto, Portugal.

Usmeno predavanje o projektu Transition održano na kongresu Društva nastavnika opće/obiteljske medicine (DNOOM) s međunarodnim sudjelovanjem (Zagreb, 14.-17.03.2024.)

U ime mefos tima:

Ljiljana Trtica Majnarić, prof. dr. sc.